



*Жыў
не дарма я –
тым мой боль
мацнейшы
і скруха, ад таго,
што нарадзіўся.*

Умбэрта Саба

Выбраныя вершы

n



Умбэрта Саба

Выбраныя вершы

*Пераклад з італьянскай
Лявона Баршчэўскага*

Мінск
Выдавец Зміцер Колас
2018

УДК 821.131.1-1
ББК 84(4Ита)-5
С12

Серыя заснаваная ў 2016 годзе.

Рэдкалегія серыі:

Л. Баршчэўскі, Зм. Колас, В. Сёмуха,
А. Хадановіч, Г. Янкута

Пераклад зроблены паводле выдання:

Umberto Saba. *Tutte e poesie*. A cura di Origo Stara.
[Ostiglia, MN:] Mondadori, 1988.

На вокладцы:

КАРЛА ЛЕВІ,
Паэт Умбэрта Сабі, 1950.

ISBN 978-985-23-0020-9

©Баршчэўскі А. П., пераклад на
беларускую мову, 2018.
©Дызайн серыі. Русецкі М. І., 2016.
©Афармленне. Выдавец Зміцер
Колас, 2018.

Песенька
(*Canzonetta*)

Я стаяў адзін ля мора,
роднай цешыўся сінечай,
мілая, з табой сустрэчы
ўзгадаў, хоць далёка ты.

Вечарэла. Ўпала ў мора
з неба зорка залатая –
пад вадою, бачу, ззяе
ручаінкай пекнаты.

Між гарамі ў небе ўзнікла
долька поўні яснай, белай:
бачыў я: яна трымцела,
срэбрам мецячы сляды.

***Мроі вольнапісанага жаўнера
(у аўстэрыі за брамай горада)
(Il sogno di un conscritto)***

Цяпер, калі аціх тлум жарсцяў
і, нібы ў сне, ў начы прадонне
сышоў кудысьці прэч адсюль,
калі свой скончыў абыход патруль
апошні пры канцы сутоння,

калі яшчэ зусім нясмела ледзьве
агарак свечкі то дыміць, то ўспыхне,
сяджу, пакуль наўкол усё не сціхне,
прыгадваю свае шляхі, якімі
блукаў, аж у аўстэрыю прыйшоў старую,
сяджу сам-насам з мроямі сваімі,
сяджу і час звальнення свой пільную.

Сядзеў там з новымі сябрамі,
з іх тлумным, гаманлівым атачэннем,
аж раптам у мяне нябачным ценем
пранікла штосьці й з новай сілай
мне пра жыццё былое нагадала
турботнае – як хваляю накрыла.
Я, агаломшаны, смактаў віно памалу
за пару сольдаў.

Разгублены, я ўжо не быў паэтам –
звычайным быў жаўнерам
і з нейкім недаверам
сачыў за тлумаг гэтым.

Я ў цёмным тым віне бяздумна
апошні свой мядзяк тапіў таксама,
што з пацалункам мне даслала мама;
ні радасны прытым, ні сумны,

з адною думкай, што сядзела ўпарта
ў мяне у галаве, няспынна
нагадваючы пра няўмольнасць варты –
каб адысці ў патрэбную хвіліну.

Заслона не прарвалася, і лёсу
свайго змяніць не мог я, недаспаўшы.
Ноч надышла, раптоўна, хутка ўпаўшы
на вуліцы халодныя з нябёсаў.

З патруля на пляжы

(Di ronda alla spiaggia)

Сутонне. Трубачы ў шыхце на рынку
адбой збіраюцца сыграць; загад
я ўжо забыў, здаецца, бо не ў лад
з загадам думкі, што віруюць безупынку,

як мора, што вал коціць безупынку
няўрымсных хваль, грабеньчатых і шэрых,
калі закат насунуўся на бераг,
заліўшы золатам свой шлях-сцяжынку.

Я доўга захапляўся тым, хоць як жаўнеру
мне лепш заплюшчваць, чым расплюшчваць вочы,
як сонца й ногі стомлены не ў меру.

Я на пяску уклечваю з намерам
штыхом імя накрэсліць там на ўзбоччы,
што раптам я ўзгадаў на ўскрайку ночы.

Дрэўца
(*L'arboscello*)

Сёння з дажджу надвор'е.
Вечарам дзень выглядае,
нават вясна патыхае
восенню; вецер шалее – дрэўца
расшкуматаць хоча, што нечакана
стала трывала, як хлопчык той перарослы
ўзвысіўся ў атачэнні дарослых.
Гляньце, паспачувайце ім,
кветкам бялюткім, зусім
ветрам панішчаным моцным.
Іх жа плады зімою
слодыччу стануць самою –
так цябе жаль забірае ў бясконцым
тым мацярынстве тваім.

Маёй жонцы

(A mia moglie)

Ты як тая малодка,
белая пулярка.
Вецер ёй пер'е ўскудлаціў,
шыю яна схіляе:
шукае вады й зярнятак;
як каралева стаццю,
паважна так ступае,
калі з травы штокроку
выходзіць павольна й звысоку
пачынае на пеўня дзівіцца.
Такая ж, бы ўсе саміцы
жывёлінак розных лагодных,
якія да Бога імкнуцца.
Кіруюся зрокам і клёкам –
і, каб не памыліцца,
цябе я шукаю заўсёды
між іх – не ў жанчын асяроддзі.
Калі надыходзіць сутонне,
і куры, і кураняты
сакочуць салодка, заўзята,
калі ты, бывае, ў нязгодзе
лагодна скардзішся й сумна,
і голас гучыць твой дзівосна,
як спеў з курасадні просты.

Ты цельнай глядзіш кароўкай,
свабодна і бесклапотна,
і радасна, як на свяце;
як гладзіш яе, то шью
яна выцягвае, й пляма
ружовая так пяшчотна
на целе яе праступае.
Як рык яе ты пачуеш,
цябе ён так моцна расчуліць,
што ты захочаш падкінуць
травы ёй у момант той самы,
калі на пашы сустрэнеш.

Лянівая ты, як сучка,
што столькі слодычы мае
ў вачах і брутальнасці столькі –
у дзікім няўрымсным сэрцы.
Яна каля ног спачывае
тваіх і, нібыта святая,
глядзіць так жарсна й аддана.
І, ў поўнай адданасці гэтай,
абдорыць цябе піэтэтам,
як Бога свайго і Пана.
Калі падысці захочаш
да некага недзе, напэўна,
яна ўраз іклы ашчэрыць;
яе любоў праз рэўнасць
сілкуецца звыш меры.

Трусіцаю палахлівай
глядзіш ты, што ў цеснай клетцы
выпростваецца. Толькі ўбачыць
цябе, здаецца,
ў твой бок нерухомыя вушы
ўраз выставіць, ты ж пакладзеш ёй
ці вотруб'я, ці зеляніны –
над імі ў тую ж хвіліну
яна нахіліцца прагна,
у кут адступіцца цёмны.
Ці хто б наважыўся, зрэшты,
забраць у яе тую страву?
Ці поўсьць, што з сябе вырывае
яна, каб акрыць куточак,
дзе трусянятак народзіць?
Хто ў тым змог бы ёй нашкодзіць?

Да ластаўкі ты падобна,
што ўвесну ляціць дадому
і ўвосень зноў прэч адлятае.
Ты гэтак не зробіш, вядома.
Ты з ластаўкай маеш толькі
падобныя ў нечым рухі.
Мне ўсё звеставала гэта
вясну нязнаную й лета.

Мурашкаю клапатлівай
ты часам мне падаешся.
Бабуля расказвае ўнукам
аб ёй, як едзе на вёску.
Я ж бачу цябе, такую,
ў пчале і ва ўсіх саміцах
жывёл, што живуць на свеце,
якіх не турбуе нічога,
якія імкнуцца да Бога.
Ў ніводнай жанчыне іншай
цябе пазнаць не магу я.

Каза

(La capra)

З привязанаю казою –
вымытай дажджом, травою
ўкормленай, але самотнай –
я на лузе веў размову.

Мэкала яна, і мне мой смутак
так нагадвала. Я адказаў быў
і тады задумаўся: зрабіў чаму так?
Смутак, боль гучаць
аднолькава журботна,
як і мэканне казы самотнай.

У семіцкіх рысах той істоты
ўгледзеў я аблічча чалавека
кожнага й адчуў яго турботы.

Стары горад

(Cittá vecchia)

Дамоў вяртаючыся горадам старым,
нярэдка вулкі цёмныя я выбіраю.
У лужынах з таго й другога краю
зіхцяць святлом жаўтлявым ліхтары.

Сярод людзей, што сунуцца наўкола –
хтось у аўстэрыю, а нехта ў лупанарый,
дзе гандляры й кліенты – ўсе марскога
адкіды порту, непатрэбнай тары.
Ў галечы ўсё жыццё нязбыўна-ўбогай
так і жывуць.

Сядзіць тут прастытутка ля матроса,
тут лаецца стары, ўсчала кабета сваркі,
улан зайшоў у найніжэйшай маркі
сталоўку.

А там вось, ашалелая ад страсці,
цалуе сяброўка
каханага, паспеўшы ледзь прыпасці;
ў вандроўку
жыцця й пакут вядзе Гасподзь нас зноўку.

Чысцейшай думка робіцца мая
між іх усіх, чым бруду больш на вулцы,
якой цяпер праходжу я.

Котка

(La gatta)

Твая котка схуднела дарэшты,
ліха звязана толькі з любоўю адною:
кепска, што ты ёй захапілася нешта.

Ці разумееш ты горыч пяшчоты?
Ты не адчула, як змусіла ёю
біцца, як тое сэрца, істоту?
Бачу яе як саму дасканаласць,
як і цябе, гэту дзікую котку,
толькі ж яна, як і ты, дзяўчына:
ты, каханьня шукаючы без аблуды,
так імкнулася лётаць, гойсаць усюды,
што цябе вар'яткаю клікаць павінны.

А яна ж, як і ты, дзяўчына.

Пасля смутку
(*Dopo la tristezza*)

Кавалак хлеба мае водар успамінаў:
Яго ў аўстэрыі ем тлумнай, гаманлівай,
у порце, што даўно народ пакінуў.

Мне даспадобы горкі прысмак піва,
калі на вуліцы сяджу я з кувалем зноўку,
гляджу на горы й ліхтароў шыхт мігатлівы.

Душа мая цяпер перамагла журботу,
паўзмрок антычны цешыць, як на стырнавога
з цяжарнай жонкаю гляджу я ўпотаі.

І бачу карабель, над палубай якога
пад сонцам ззяе мачта і, нібы два дрэвы,
паўсталі коміны – малюнак, як ад Бога,
знаёмы мне з маленства ці то з маладосці.
Хто мне сказаў бы на жыцця світанні,
што столькі яно мае ўцех і прыгажосці
і мілатой самотніку навечна стане?!

3 «НОВЫХ ВЕРШАЎ ДЛЯ ЛІНЫ»

(*** *Dico al mio cuore...*)

Кажу душы сваёй, калі цябе чакаю:
даруй жа ёй за марныя хвіліны твая.
Але нямею і дранцвею ўраз, калі я
цябе спаткаю.

Я ведаю, як мне жыццё ты скараціла:
я ад нянавісці не меў бы паратунку,
ды як з табой дайшло да пацалунку –
і мне хапіла.

Пачую я, як ты гаворыш пра каханне
і адчуваю: бодем лёс твой не крануты.
Хоць з'едліва ты кажаш, а даеш пакутам
маім адхланне.

Вакзал

(La stazione)

Ці помніш ты вакзал начны, наўкола
ледзь стрыманыя слёзы, развітанні,
і тлум перад ад'ездам эшалона.
Трубы, далёка недзе ад вагонаў,
ігранне,
і тваё сэрца ў холадзе палону.

Мілан, 1917 год

(Milano 1917)

Па кожнай вуліцы жаўнер кульгавы
брыдзе, трымаючыся за кавеньку,
вузельчык несучы ў руцэ свабоднай.

Вылет аэрапланаў
(Partenza d'aeroplani)

Яны ў блакіт нябёсаў адлятаюць,
дзе аблакі ў нагах; а тыя, хто застаўся
унізе, ім насоўкамі махаюць.

Партрэт маёй дзяўчынкі

(Ritratto della mia bambina)

Мячык у руках, вочы колеру неба
і такая ж сукенка – кажа малая:
«Тата, сёння хачу гуляць з табою».
І падумаў я: з усіх з’яў на свеце,
што наш цешаць зрок, я з адною толькі
параўнаць магу сваю дзяўчынку –
ну, вядома ж, з пенай, з марскою пенай
на грабеньчыках блакітных хваляў;
і яшчэ з дымком па-над дахам дома,
паслухмяным ветру; з нябеснай хмаркай,
што гатова знікнуць; і з мноствам іншых
лёткіх гэтакіх, няўлоўных рэчаў.

Нявольніца

(La schiava)

Вось, я зрабіўся маладым сеньёрам,
а ты – нявольніцай маёй. Не, не пярэч мне,
дурнічка. Ведаю, што гэта – мроі,
ды праўдай робяцца ўсе мроі, што жывуць.

Цябе прадаў мне дзесьці, у краі далёкім,
стары ў турбане – ў дзень калі няшчасным
я адчуваў сябе. Ты так рыдала моцна,
што падарыў табе я пацалунак,
крыху прыгожых рэчаў і пяшчотных словаў,
і ты маёй зрабілася ад той хвіліны –
маёй, дзяўчына, нібы тая рэч, якую
я мог бы ўдарыць, раззлаваны. Зрэшты,
між пацалункамі ў прамежку я прымусіць
магу цябе падумаць, што зусім някепска
нявольніцаю быць пры добрым пане.

Вось, мілая, калі ты ад мяне далёка,
з табой я размаўляю, хоць ужо ты ў ложку,
заснуць не здольны, аж пакуль ты ў думках
маіх і пахвальбах, і трызненнях, і словах.

Канцоўка

(Commiato)

Пра тое вам вядома і вядома мне.
Да мыльных бурбалак падобны вершы:
адны ў вас атрымаюцца, другія – не.

3 ЦЫКЛА «ЛЮБОЎНЫ ШЫП»

(*** *Sovrumana dolcezza...*)

Незямная слодыч –
я ведаю: як смерць, такое нешта
твае прыгожыя вочы заплюшчыць.

Калі б усе вясновыя сокі
ў мой ствол стары зноў уліліся
і ў квецень зноў яго прыбралі,
мне анічога больш было б не трэба,
як бачыць і адчуваць цябе побач,
сачыць за кожным рухам тваім і жэстам.
Калі ж не побач ты, калі я ў самоце
ўсё думаю пра цябе, ва ўяўленні
маім паўстае тваё цела, я прадчуваю

горкую слодыч,
і ведаю: як смерць, такое нешта
твае прыгожыя вочы заплюшчыць.

Шафа-вітрина

(La vetrina)

Я, хворы, ў ложку. Позірк мой блукае
ў пакоі, аж пакуль яго не спыніць
зіхценне шкла ў вітрыне-шафе з мноствам
прадметаў, шчыльна там парасстаўляных.
Вунь распіс на талерках з парцаляны:
шмат караблёў блакітных, тлум у порце,
гуляюць людзі... А я з матчынага дома
запомніў твая рэчы; і гляджу на іх я сёння
са скрухай і раскаяннем раз-пораз,
а колісь радасны быў мой пагляд. Любая
з тых рэчаў кажа мне пра час, які я
і часам не магу назваць, бо нарадзіцца
тады я не паспеў яшчэ, й не пагражала
мне смерць. Хоць і тады часткова
я як бы жыў: маю цяперашнюю скруху
перажывалі продкі. Думка мяне цвеліць
дзівосная: мне свет стаў падуладны,
калі народжаны я быў, і я, адзін і толькі,
яго спакой, на жаль, парушыў. Гэта,
вядома трызненне, о мілыя мне рэчы.

Калі вас, рэчы пекныя, аднойчы
я палюбіў, вас, што раўнютка ў шафе
тут стаіце за шклом, у цені і на сонцы, –
як я тужу і як я вас хачу пакінуць!
Каб мне вярнуцца ў змрок, у лона маці,
дзе ані руху, ні тугі міласнай гэтай,
што невыноснаю зрабілася дарэшты.
Мой ложкак – ён той самы, дзе з’явіўся
я, крычучы, са змроку на свет божы,
што радасцю мне ў вочы бліснуў. Я нікога
смяротнага на свеце больш не ведаў,
які б, як я, дзень праклінаў той гэтак;
няма ў жыцці зласлівейшага ліха
за боль душы. Як я святло тушу ў пакоі,
што рэжа вочы, і пад коўдру як залажу,
не дыхаючы нават, мне звычайна
не хочацца, каб надышоў дзень новы!
Усё прытым спрыяе мне – і нават слава
прыходзіць, і чало цалуе са спазненнем.

Я дзевятнаццатым стагоддзем захапленне
хацеў бы выказаць: о, мілыя мне дочки,
вы прыплылі з Брытаніі далёкай,
о, сподкі распісныя і начынне
прыгожае, аддана працавітым
служылі продкам вы, калі дабрэйшым
і чалавечнейшым было жыццё навокал;

гісторыя вядомая мне ваша: людзі
старыя *мне* яе распавялі – паэту,
які мінуўшчыну шануе. Судна ў гавань
прывозіла вас вельмі-вельмі многа
на месяц раз – былі вы і ў багатых
дамах, і ў бедных. Часам аціхала
вайна на моры – ды не ў чалавечых душах.
Вось стаіце вы ў шафе, аднагодцы вашай,
што ў сабе рэчаў пекных шмат змяшчае,
і простых адначасна. Бачачы цяпер вас,
магу ў пакутах смерць я клікаць толькі.

Жыў не дарма я – тым мой боль мацнейшы
і скруха, ад таго, што нарадзіўся.

Жарсць (*La brama*)

*Шаноўнай памяці мастаку
Віторыя Балаф'я.*

О ты, у целе спрадвечным
смяротнага, як зараза,
жарсць, што існуе ад веку!

Ілюзія, існага марнасць,
што ёю не ёсць,
ды, каб не падацца ёю,
сама набывае розныя формы –
ў палоне ў датклівасці заўсёды,
а ў ёй найвышэйшая ў целе
ўся асалода.

Учынкаў колькі бывае вар'яцкіх:
у тым вінавата ты, жарсць ліхая!
Уночы спакойным быць заклікае
уладны твой голас звысоку,
нібы той ветрык у спёку,
а потым ён зноў налятае,
як вецер моцны, ўраганны.
Той будзе табою пазнаны,
хто свой жыццёвы вечар
пасля ўсіх пакут сустракае

і, каб толькі ўратавацца,
смерць клікае; ах, ён хацеў бы,
о жарсць адвечная, каб ты прынесла
яе яму! Сыходзіць з свайго ён ложа
гідліва й сябе ненавідзіць самога,
шляхетны юнак, для якога
вялікі сорам пасля днём і ноччу
так жыць. Але ад яго яшчэ схавана
ў глыбінях сутарэнне,
бо ты задумваеш вярнуцца
ў знаёмую табе ад веку
плоць чалавека.

Яна з ім нараджаецца,
а потым хоча надта
яго пазбыцца. Непарушная заўзята,
о жарсць адвечная, і зменлівая ты!
Ты ўсюды, й ты хаваешся, бывае,
а то й выходзіш бессаромна голай.
Што моваю мастацтва я ўзвялічыў,
як не цябе; што прыхавана,
а што там, як не ты, было раскрыта?
Тым, што было мне так няміла,
здавалася, і ў думках непрымальна,
тым ад чаго б імкнуўся я наўцёкі,
ты, жарсць сляпая,
мяне, аднак жа, паланіла!

Цябе б не здолеў я праклясці,
бо занадта
ты мною сталася і – продкам маіх продаў,
дзіцём маіх дзяцей. Ах, хто б хацеў зрачыся
жыцця? Хто ў тваіх абдоймах цесных
хоць раз прамовіў «так», таго пераканаш
ты, жарсць, што гэтак вось ад веку
жывеш у чалавеку!

Калі ў крывавы колер
фарбуе восень лісце,
турбуеш, жарсць адвечная, ты сэрца
апошняй засцярогай.

Ты шкадуеш
пра змарнаваны час, закінутыя планы;
пра тое, што магло б адбыцца,
ды не адбылося.
І ў чалавека, што на міг кароткі
лісточкам стаў і кволым, і дрыготкім,
о жарсць адвечная, ўсяляеш ты жаданне
няснае і цьмянае – магілу,
пераадолець. І якімі ты шляхамі,
з якою вынаходлівасцю мэты
сваёй ты дасягаеш,
ты – прычына гэтых
пакут маіх і шчасця. Добра бачу:
дзеля цябе снуюць усюды людзі,

пльвучь у мора караблі – і ты пануеш
над светам аж ад самага яго стварэння,
о жарсць, што гэтак вось ад веку
жывеш у чалавеку!

Вясна прыходзіць зноўку,
і паветра зноў мякчэе,
а ты сціскаеш сэрца мне трывогай,
і хворы я на золку.
Узімку пестуеш ты насалоды,
кашмарамі жывеш спякотным летам
і жалішся пры гэтым,
раз-пораз позіркам і словам,
нібы дзіця, што просіць пацалунку.
Такой цябе ў дні маладосці
і бачыў чалавек; цяпер жа штосьці
ёсць іншае ў табе, і хоча
цяжар ён скінуць
раз і назаўсёды –
вярнуцца ў змрок, у дзень,
калі з табой на свеце ён з’явіўся,
о жарсць, што гэтак вось у чалавеку
жывеш ад веку.

Сяды-тады з сябрамі
з цябе мы, жарсць заўсёдная, смяёмся.
І ёсць адзін сярод іх,
мне найдаражэйшы,

у ім за смуткі ўсе найбольшы смутак;
Наколькі ведаю, яму ты скрухі болей,
чым радасці, даеш. А ён ніколі
не крыўдзіцца – ён па палотнах
рукой дрыготкай водзіць, каб там ветразь
намаляваць на сонцы,
а таксама вечар
на беразе, дзе яснасцю бясплотнай
і святасцю зіхціць усё, што з сэрца
ідзе з ягонага і ў блізкіх
у сэрцы адаб'ецца.
Пазбаўлена зусім тваіх прыкметаў
яго цнатлівае мастацтва, быццам
цябе не ведаў ён. Зімой працяглай,
аднак, калі парой бяссоннай
яго рука не намалюе й рыскі,
ён, як зусім і не стары мужчына,
ды згорблены, нібы стары, заўзята
пра рэчы марыць, пра якія успаміны
яго палохаюць, ты, што ад веку
жывеш у целе грэшным чалавека.

Прадмесце

(Il Borgo)

Тут, у прадмесці гэтым
зазнаў я
новае штосьці.

Як марны ўздых, жаданне
раптоўна мяне ахапіла –
з сябе самога выйсці
і жыць
жыццём усіхным,
і быць
да ўсіх падобным –
як людзі ўсе спрадвеку.

Такой вялікай уцехі
не меў я й мець не буду
ў жыцці сярод гэтага люду.
У дваццаць гадоў хварэў я –
на вуліцах новых прадмесця
мяне ахапіла жаданне,
нібы ўздых марны.

Там у салодкім маленстве
бачыў я толькі бязладдзе
дамкоў, што пнуліся ўгору,

на ўзгорак голы. Цяпер там
прадмесце ўзнікла
як вынік людское працы.
Мяне першы раз ахапіла
жаданне салодкае – праўда,
і марнае адначасна –
да ўсіх далучыцца звыкла
і жыць
жыццём усіхным,
і быць
да ўсіх падобным –
як людзі ўсе спрадвеку.

Мець іхнюю веру,
такую ж гаворку,
рабіць учынкi,
што ўсе разумеюць на свеце –
як тое, навошта патрэбны
віно і хлеб чалавеку;
чаго жанчыны прагнуць і дзеці.
Але я куток пакінуў
жаданню – як промнік блакітны:
каб назіраць за сабою,
мець новыя пачуцці
і ўцехаў зазнаць высокіх,
што я – не адно «я», а нехта,
які жыве сярод людю.

Народжанае ў змроку
падзей і зменаў,
жаданне было нядоўгім –
імгненным уздыхам.
Ды зноў яго адчуваю
цяпер, калі век мой сталы,
на вуліцах прадмесця,
якія змяніліся моцна –
больш за мяне самога.
Ва ўсім – у дамкоў муроўцы,
ў натомлених працай людзях –
відочны след завяршэння.

Той храм яшчэ жоўты,
паляна ж
паблякла істотна. Унізе
на моры адзін карабель застаўся:
вялізны,
стаіць нахіліўшыся. Формы
і колеры, што я помню,
і свет, што пачуў аднойчы
мой першы ўздых,
дзе і ўзнікла
маё жаданне тое –
ідзе ўсё да завяршэння.

Я ж сам сабой застаўся
і, церпячы ўсе пакуты,
стварыў я іншыя формы
і колеры, перш чым памру я.

Дні вернуцца цвіцення –
калі не ў гэта прадмесце,
то ў іншае, што падобным
у нечым будзе. І хтосьці
яшчэ маім шляхам жыццёвым
пройдзе нанова,
каб зноўку, парой выяснай,
сваім жыццём уліцца
у іншых жыццё,
зрабіцца
сучаснікам тых, што прыйдуць
пазней на наша месца.

Эрас

(Eros)

На вузкай сцэне, у кіно пасля сеанса,
выконвае жанчына нумар.

У далоні

ёй пляскаюць наўкол.

З насмешкай, пэўна.

За ёю з ложы кутняй маладзён цікуе-
глядзіць, падаўшыся наперад, з недаверам –
то вочы ўздыме, то апусціць. Ці ў той хвілі
зачараваны ён або расчараваны?

Ці тое і другое? Як тут адгадаеш?

Мажліва, хлопец думае пра маці? Пра каханне?

У мігатлівасці святла блішчынкі порстка

на целе ўспыхваюць мажным і слепаць

хлапца. Ён зноў расплюшчыў вочы

і не глядзіць, а цешыцца ўжо новай

мелодыяй – банальнай, што і мне часамі

бывае даспадобы, а ў ягонай простаі

душы народнай неяк паступова

змяняе марш вайсковы.

Малітва да маці
(*Preghiere alla madre*)

Маці, якой прычыняў я
пакуты
(дрозд за акном спяваў аж да сутоння,
а боль такі нясцерпны быў, што я
вымольваў смерць нам абаім),
матуля,
забытая ў магіле ўчора, сённа зноўку
адроджаная,
што як струмень вады з глыбінь імкнецца,
спыняючы напор нястрымнай сілы,
рука ж – ці зграбная, ці не – не можа
яе стрымаць імпэту;
прыход твой новы гэты
прадказвае мне радасць, о матуля,
хоць сын, які цябе бязмерна любіць,
прынёс табе пакутаў.

Прыстанішча ўва мне знайшоўшы, паўтараеш
ты марныя старыя засцярогі. Да прыходу
твайго я разбіваю сад зялёны,
дзе зноў з табой размовы весці можа
дзяцінства дух, тваім упіцца тварам
журботным, покуль не абпаліць крылы
агонь, як матыльку. То мроя
і сон журботны – і я ведаю пра гэта.

Першая фуга

На два галасы

(Prima fuga)

Жыццё маё, жыццё – ў ім смутак чорны,
як вугаль з крамы паліўнай, што бачу
з акна свайго. *Калі ж зірну праз браму
адчыненую, неба заўважаю
блакітнае і мора з лаіштырамі.*
Ў глыбі маёй душы ўсё чорна-чорна:
душа людская – ёмішча пакутаў.
*Нябёсы ўранні гожаы і мора,
што адбівае досвітак, і сэрца
маё дзівоснае, яно – люстэрка
ўсіх душ людскіх.* Ды толькі з паняверкай,
адчаем іншых, прагаю памерці
і цемрай непраглядную мой позірк
захоча сутыкнуцца, як трывога
мяне ахопіць. *Мёртвая лістота
мне вусцішнай не падаецца; людзі ж.
лістотай бачацца мне.* Вочы мае сёння
са змроку чорнага і мора, і нябёсы
лепш бачаць праз кантраст. Ды не забудзься:
заплюшчацца яны назаўтра, й колькі іншых
раскрыецца, такіх, бы ў нас з табою.

Жыццё ж цудоўнае памылкай ёсць адною
суцэльнай і бясконцай (*вокамгненнем,
бразготкай ды ілюзіяй фальшывай*) –
яго ты выкупляеш так рупліва.
*А я ў яго праз іншых выкупляю
сябе; на гэтым свеце людзі ўсе – жывёлы,
што сноўдаюцца цэлы дзень наўкола,
хто робіць штосьці, хто – зусім нічога:
я ў іх, яны ўва мне, і разам выяўляе
нас дзённае святло.* Самападман патрэбны
табе яшчэ? Мае боль і пакуты –
яны ўва мне адно. *І хіба не блакітны
абшар нябёс і шэрасць мора сёння,
не ветразі старыя й судны на прыколе,
не крама вугальная, што так адцяняе
кватэру, і тых розных рэчаў іншых
багацце – ці ж не гэта ўсё стварае
кантраст пакут і насалодаў, пра якія
маўчыш ты? Гэтак мне цяпер жахліва
іх страціць, і таму лічу шчаслівым
таго я, хто яшчэ не нарадзіўся.
Іх не існуе, не існуе і памерлых –
адно жыццё бясконцае існуе:
у ім ёсць ліха, што мінае, і дабро,
што застаецца.* Маё ліха прамінула,
й дабро – мне не пакінуўшы нічога.
Над тым ты не блюзнер – трымай маўчанне.

І ты, мой голас, захавай маўчанне,
што некалі ў дні светлыя юнацтва
гучаў. Цяпер патрэбнае адно маўчанне.
Дазволь жа мне бясконца параўноўваць
жыццё маё са змрочнаю кватэрай,
дзе чалавек сядзіць і толькі шэрай
паверхню бачыць мора ды чакае
апошніх дзён сваіх – *якая ўсё ж лагоднасць*
у словах гэтых! – пад высокім небам.

Першае развітанне

(Primo congedo)

З мора, што, людзей усіх заліўшы,
заліло й мяне, магу яшчэ я
голаў выткнуць? Чую штось яшчэ я?
Значыць, я живу, надзеі не згубіўшы?

Другое развітання
(*Secondo congedo*)

О сэрца, разарванае здаўна надвое,
пакутаў колькі, каб як скласці палавінкі!
І колькі руж, каб зараўняць прадонне тое!

Словы

(Parole)

Словы,
што былі люстэркам сэрца чалавека –
аголенья, здушанья – ад першапачатку;
шукаю куток я на свеце, цудоўны аазіс,
каб вас там слязьмі ачысціць
ад фальшу, што нас асляпляе. Гэтак
з жахлівых прыгадак узбілася б воблачка
і растала б, як снег на сонцы.

Фантазія

(Fantasia)

Ты, нібы пена марская, ўзлятаеш
па-над жыццём і адпор даеш хвалям;
ты, о фантазія, з хвалі паўстала
раніцы, ўсцяж залаціста-ружовай,
змрочны выток твой зусім мне не новы,
я не хаваю – цябе ж, дарагую,
я да грудзей тулю; так маладая
маці вясёлае туліць дзіцятка.

Я, які сэрца сваё ад пачатку,
сэрца людское вымераў смуткам.

Шчасце

(Felicità)

Юнацтва летуценіць пра нягоды,
ім плечы падстаўляе так ахвоча;
той плача, хто не вытрымае першы.

Бадзяжніцтва па свеце, ўцёкі, вершы,
пад вечар шчодрасць. Пры сутонні
лягчэйшай робіцца хада.

І сёння
за ўчора, як пра шчасце думаць рана,
дзень прыемны больш.

Яно наведе нас і суцішыць боль,
які, як дым развеецца,
нам не патрэбны.

Тры гарады

(Tre città)

1. Мілан

Між туманоў і камянёў блукаю
тваіх. Адпачываю тут, на П'яца-
дэль-Дома. Штовечар
не зоркі
ўва мне запальваюцца, а словы.

Нішто, як ад жыцця жыццё, не мае болей
спачынку.

2. Турын

Вярнуся ў кола ўзгоркаў улюбёнае
тваё – на доўгія, як гукі, вуліцы.
І буду, у маўчанні дзіўнаватым,
тваіх сяброў цурацца і знаёмых.
І толькі шарагоўца Саламана
знайду, які шмат гаварыць не любіць,
а непахісна-цвёрдым быць умее.

Знайду майстэрню, дзе жаўнер старэе.

3. Фларэнцыя

Абняць каб сябра даўняга, паэта
Мантале – шчодрога на смутак, –
я ў горад завітаў, калісьці дарагі мне.
Здаецца, : кожны камень, на які ступаю,
як даўні боль. Ды я пра гэта
не, не шкадую. Бо пад іншымі
сузор’ямі ўзнікае іншая парá.

Праца
(Lavoro)

Калісьці
жыццё маё было простым.
Зямля давала безліч фруктаў і кветак.

Цяпер ару я зусім сухую глебу.
Лемех
на цвёрдыя камяні трапляе –
глыбей арацьму, як той шукальнік скарбаў.

Вусны

(Восса)

Вусны,
якіх водар ружаў
на золку губы мае не забылі,
надзялілі
памяць маю пахам, як трункам.

О, вусны цнатлівыя, дарагія,
з якіх адважныя словы зляталі,
такія салодкія ў пацалунках...

Ты ведаеш, урэшце...

(Eco, adesso tu sai...)

Ты ведаеш, урэшце: не сярод шчаслівых
прыстанішча для нас. Жыццё, як позірк
спрагнёны, поўнае-паўнюткае да краю
слёз прыхаваных.

Каханне, рэўнасць, шал спакус таксама –
бывае, й сярод плачаў несціханых –
жывуць, трываюць у табе бясконца,
інтрыгі дадаюць да вечнай драмы
і, можа, смерць спыняюць.

Не цноты выдумляныя
цябе выносяць на паверхню – памяць
акцэнты спраўна расстаўляе. Блізка
канец тваёй гісторыі таемнай,
але здабыў ты столькі сэрцаў мілых!

(*** *Anche un fiato di vento...*)

Нават подых ветру – нібы збавенне
людзям у порце, нізка павісламу флагу
па-над тэрасай

Банья-дэла-Дыга.

Мора хвалюецца, як перад ураганам.

Пад устрывожаным неба скляпеннем
ветру парывы, нібы, ў чаканні прэм'еры,
хтосьці над берагам хоча заслону
ўзняць і на пляжы згарнуць парасоны –
лета прыязны дарунак.

Дасць нам палёжку ён і завяршэнне.

Летнія ночы

(Notti d'estate)

У суседнім пакоі шматгалоссе
мілае, калі я заснуць спрабую.
За акном адчыненым штосьці
бліскае – ўверсе, недзе далёка.

Я цябе да сэрца тулю тут, каханне,
што ўва мне ўжо не помню калі памерла.

Дрэвы

(Alberi)

Я галубцы зайдрошчу, якая
сцёблы здзеўбае і ў гняздо іх заносіць;
вам, маўклівыя дрэвы, таксама – як сонца
асвятляе ваша разьблёнае лісце;
вы прыгожыя, як падлеткі, ці як старыя,
для якіх век іхні – гонар. Хто вас аглядае,
разумее, якое падземнае ваша змаганне;
зелянінай лісця вы захінаеце шчыльна
дуплы чорныя ды ствалы сухія. Гэткі
ваш спакой захапляе – усёабдымны.
І да вас прыходзіць ён, сябра.

Гэта

ценю возера ў сэрцы спякотнага лета.

Дым
(*Фіто*)

Узбадзёраны доўгімі бяссоннымі начамі
ўзімку –

думкамі ў змрочным лабірынце
ўсё блукаў я, ўстрывожаны; на твой заклік
ліхаманкава торгаецца рука –
нітка тонкая, што віецца і рвецца,
фарбуе, нібыта промень,
за адчыненым акном нябёсы;

я прыгадваю дамок самотны ў полі,
дзе дыміўся комін перад вячэрай.

Вечар у лютым

(Sera di febbraio)

Поўня ўзыходзіць.

Быў у прысадах
самы дзень – і раптам ужо сутонне.

Абыякавых маладых спатканні
дзеля вартых жалю мэтаў.

І ўзнікае думка пра смерць,
якая, урэшце,

і дапамагае жыць.

Разбітая шыба

(Il vetro rotto)

Усё супроць цябе тут: непагода,
пагаслае святло, дом занядбаны,
які калоціцца ад ветру – ды ўспаміны
пра дні пражытыя ў ім, дарагія, –
цяжар няспраўджаных

і спраўджаных надзеяў.

У тым, што ты яшчэ жывеш, ты бачыш
пярэчанне парадку. Ў звоне шыбы
гучыць прысуд суро́ва-неадпрэчны.

Было
(*C'era*)

Было ў цяні, дзе вогнішча палілі;
навокал посуд медны; над ім маці
схілялася, каб у мяхі даць подзьмух,
і – узляталі іскры.

Быў стол таксама пасяродку хаты;
старая пакаёўка там харчы складала.
Там цеста мяккае качалкай круглай
заўжды качалі.

Быў там куратнік, спрэс пафарбаваны
зялёнай фарбаю; што праўда, куры
дзяўблі на волі проса. У двух цэбрах
было паўнютка.

Быў хлопец, нежаданы ў гэтай хаце,
Яго надзеі іскрамі зляталі
праз комін. З іх ніводнай хутка –
зірні! – не засталася.

Спектакль *(Spettacolo)*

Не пакідай спектаклю, дзе каханне
і жарсць на сцэне; не судзі сувора,
глядзі: пераадзетыя акторы
юначых мрой падман табе вяртаюць.

Калі быў я, як ты, таксама слёзы
не ўмеў я стрымліваць, расчулены.

Мінула ўсё. Аголенья рэчы
цяпер – на дотык можаш спраўдзіць.
Убор яшчэ й прывабіць нейкі, толькі
усё фальшывае яно. А гэта сумна.

Партрэт

(Ritratto)

Адсунь люстэрка ўбок. Як панна,
ў ім не глядзіся. Цела для жанчыны –
святло. А дух – твая каштоўнасць.

Супрацьпаставіш ліху памяркоўнасць,
лагодны позірк. Ды адкінеш пасму
з ілба – і ўраз відочным стане,
што ты сваю зусім не страціў годнасць –

так, як сцяжок на доме збудаваным,
што развяваецца свабодна
у паветры.

Уночы

(Una notte)

Я ўночы, як даўней, заснуць хацеў бы,
сны прабіраюцца мне ў думкі ўжо. А ўсё-ткі
боль новы мне сціскае сэрца моцна,
як рукі прачкі – мытую бялізну.

Мне крыкнуць хочацца, ды я не здольны.

Я моўчкі катаванні лютыя трываю.

Ах, што я страціў, толькі мне й вядома!

Уліс

(Ulisse)

У маладосці плаваў я нярэдка
Ўздоўж берагоў Далмацыі. Як кветкі,
ўсплывалі рыфы, пекныя, нібы смарагды,
усе – у водарасцях зялёных, слізкіх;
там рэдкі птах драпежны выглядаў здабычу.
Калі ж прыбой і ноч іх паглыналі,
тады шмат ветразяў з’яўлялася над морам:
памалу судны абміналі пасткі. Гэта
цяпер нічыйная зямля – мае ўладанні.
У гавані агні запальваюць для іншых;
мяне ж, як і раней, у мора цягне
упарта нескароны дух мой разам
са шматпакутнай да жыцця любоўю.

Эпітафія
(*Epigrafe*)

Жывы, я размаўляў з народамі мёртвых,
А мёртвы, я прашу: ўсе пра мяне забудзьце.

Неба (Cielo)

Мне адчыняе Ліна-прыгажуня
акно шырока, каб я мог убачыць
бясконцаць неба.

Спакойны я, адно падумаць трэба,
што ўсе былі мае ахвяры марныя
і што мой блізкі скон. Гляджу ахвотна ў неба,
на ластавак, на хмаркі.

Больш не прашу нічога –
хачу прыпальваць у спакоі люльку,
як воўк марскі бывалы.

Птушкі

(Uccelli)

Крылатая
чарада вялікая – ад якой я ў захапленні! –
шаты розныя й звычаі, абуджаецца
і спявае ў жыцця ап’яненні.

Салавейка

(Rosignuolo)

Мовіць брат наш старэйшы
салавейка:

Бог, што стварыў нам свет і яго аберагае –
не ў табе ўпадабаў сабе, што ты вабіш прынадай –
о, неадхільнай! – і нас спакушаеш,
а наш дом за плотам або за лістотай.

Ён маўчыць. А пасля – спагады нота:

Голас, кажа, за цішу цудоўней –
і красавіцкія поўні
злучацца з ім у бясконцасці потым.

Кажа табе твой старэйшы
брат салавейка:

Свету слодыч адна такая, такая...
я ёй адной пры святле месяцовым спяваю.

Чытачу
(*Al lettore*)

Чытаеш гэты верш і зразумела
табе: нязграбны ён, хоць і праўдзівы;
знайдзі нам канарэйку і СВЕТ ЦЭЛЫ.

З ЦЫКЛА «ДЗЕСЯЦЬ ВЕРШАЎ ДЛЯ КАНАРЭЙКІ»

2. Птах з клеткі

(Ucello di gabbia)

Тэнар ласкі, што яе разбівае на строфы,
ён не ведае салаўя; цяпла ў яго сэрцы меней,
чым у драздовым.

Два лісткі зеляніны; ён задаволены ў клетцы –
там, дзе нарадзіўся, ён не гаруе; свабодна
я заходжу ў пакой, да яго падыходжу.

Мае абуджэнні яго крыху менш турбуюць,
чым ластаўкі ля акна: іх бітвы ў паветры.
Не дзіва, што з ложка ў захапленні сачу я.

4. Кнігі...

(I libri...)

Табе вяртаю, сябра, кнігі я (вядома, цудоўныя); іх не чытаў я – толькі крыху прагледзеў. Мне на адпачынак жывая кніга ёсць: яна, мажліва, не вартая тваіх, аднак жа казкі, бяспрэчна, вартая. У ёй ні слоўца пяром не выпісана – проста яна вядзе ў свет птахаў.

Як дзіця старое,
іх звычкі вывучаю, выгляд. Іх купанне,
што жонку цвеліць, мне – такая ўцеха!
І ў дзюбе лісцікі таксама... Паламаўшы
мае ўсе цацкі, так жыццё мне дорыць
найбольш нявінную, красуню-птушку,
што ў клетцы нарадзілася і ўсё-ткі
ў ёй не пакутуе. Ты можаш са старога
пакпіць, а лепш – яму прабачыць.

8. Нагода

(Pretesto)

На акне шмат проса. Вераб'і міжсобку
ўсчалі бойку; птушаняты ў дзвюх клетках
зграбныя, і я падумаў: такія заўсёды
у гнёздах сваіх дойдуць да згоды.
І воклічы гневу. І зноўку марнуецца ежа;
гэтак не трэба нам або трэба вельмі мала,
каб вайну апраўдаць, мець для яе нагоду.

Адпраўка

(Invio)

Пасля трох гадоў маўчання напісаў я
колькі вершаў. Не магу іх адправіць
табе, ад якой мне было б так дорага
(і яно б так было) пачуць пахвалу. Не кажу тут
пра душу тваю (якая б вітала іх). Ды спазнаў я,
як рэзка сэрца маё праткнула ў нейкай кропцы
накшталт раскаяння штосьці.

Жарсці
(*Passioni*)

Яны з крыві і слёз, і, па-за гэтым,
яшчэ з чагосьці. Сэрца
ў нас б'ецца злева.

Імгненне

(Momento)

Птушкі каля акна, апушчаныя напалову
жалюзі; паветра дзяцінства й лета:
гэта мне суцяшэнне. Ці я напраўду маю
тыя гады, што маю? Ці толькі дзесяць? Ці
досвед мой паспрыяў мне неяк? Каб жыць,
я мушу плаціць за драбніцы. Вось жа,
пражыў я свой час у турботах.

Мара

(Sogno)

Сабраць разам самых дзіўных жывёлаў
(то значыць, дзіўных адно адной) і скласці,
самому і з імі, нейкую казку.

Гэта мара мудрасці самай апошняй:
яна, як і ўсе мары, марная.

Фатаграфія

(Fotografia)

Гэты твар, што журбу навявае мне так,
і надвор'е, і ты на ляту, вось гэтак...
Нора, фатограф-майстрыца, ныйначай
гэта я, ты кажаш... А я, як бачу,
ці ўжо мёртвы, ці толькі падлетак.

Дыялог
(*Dialogo*)

Ён

Калі памру я, пра мяне казацьмуць:
сышоў няшчасны ў вечную вандроўку.
А некалі ж пяяў, нібы салоўка.

Яна

Ты не салоўка – дрозд, які пад вечар
свіціць гучней, каб яго шышку нехта
не дзеўбануў сваёю дзюбай зноўку.

Братэрства

(Fratellanza)

Я сон сніў і ўночы, і ўранку на тую ж тэму.

Размову птахі вялі, я зрабіўся таксама

адным з іх. І хорам казалі птахі:

У САДЗЕ ФРУКТЫ, Ў ІХ ПЕКНЫЯ ПАХІ,

ЛАГОДНЫЯ ДЗЮБЫ Ў НАС, ДЫ ЎСЕ МЫ

З ЯЕЧКА АДНОГА.

Дзіцяці сон варты, ці птаха якога.

Апошняя

(Ultima)

Бачу, спадарыня, ваш улюбёны сабака
вас моцна любіць. А я... як жыццё прыгадаю!
Зазвычай рабіў я ці добра, ці дрэнна,
не ведаю; Богу вядома, можа й нічога.
Ды я не належаў нікому й нічому:
быў я заўжды («твая віна», – ты адказала),
быў я заўжды беднай псінаю валацужнай.

ЗМЕСТ

Песенька	5
Мроі вольнапісанага жаўнера	6
З патруля на пляжы	8
Дрэўца	9
Маёй жонцы	10
Каза	14
Стары горад	15
Котка	16
Пасля смутку	17
З «Новых вершаў для Ліны»	18
*** (Кажу душы сваёй...)	18
Вакзал	19
Мілан, 1917 год	20
Вылет аэрапланаў	21
Партрэт маёй дзяўчынкі	22
Нявольніца	23
Канцоўка	24
З цыкла «Любоўны шып»	25
*** (Незямая слодыч...)	25
Шафа-вітрына	26
Жарсць	29
Прадмесце	34
Эрас	38
Малітва да маці	39

Першая fuga	41
Першае развітанне	44
Другое развітанне.....	45
Словы.....	46
Фантазія	47
Шчасце	48
Тры гарады.....	49
Праца	51
Вусны	52
Ты ведаеш, урэшце.....	53
*** (Нават подых ветру...).....	54
Летнія ночы	55
Дрэвы.....	56
Дым	57
Вечар у лютым	58
Разбітая шыба.....	59
Было	60
Спектакль	61
Партрэт	62
Уночы.....	63
Уліс.....	64
Эпітафія.....	65
Неба.....	66
Птушкі.....	67
Салавейка	68
Чытачу	69

З цыкла «Дзесяць вершаў для канарэйкі»	70
2. Птах з клеткі	70
4. Кнігі... ..	71
8. Нагода	72
Адпраўка	73
Жарсці	74
Імгненне.....	75
Мара	76
Фатаграфія.....	77
Дыялог	78
Братэрства.....	79
Апошняе	80

У серыі «Паэты планеты», акрамя выбранай паэзіі
Умбэрта Саба, таксама ёсць у продажы:

Сапфо «Песні»

Франчэска Петрарка «Выбраныя песні з «Канцаньерэ»

П'ер дэ Рансар «Выбраныя вершы»

Ўільям Шэкспір «Выбраныя санеты»

Ёган Вольфганг Гётэ «Выбраная паэзія»

Габрыэла Містраль «Выбраныя вершы»

Умар Хаям «Выбраныя рубаі»

Шарль Бадлер «Выбраныя вершы»

Райнэр Марыя Рыльке «Выбраная лірыка»

Фрыдрых Гельдэрлін «Выбраная паэзія»

Генрых Гайнэ «Выбраныя вершы»

Гіём Апалінэр «Выбраная паэзія»

Эдгар По «Выбраныя вершы»

Федэрыка Гарсія Лорка «Выбранае»

Джон Кітс «Выбранае»

Рыгор Барадулін «Перавыбранае»

Дзімча Дэбялянаў «Выбранае»

Гай Валерыў Катул «Выбраныя вершы»

Яраслаў Вырхліцкі «Выбраная паэзія»

Ян Каханоўскі «Выбранае»

Катры Вала «Выбраныя вершы»

Барыс Пастарнак «Выбраная лірыка»

Канстандзінас Кавафіс «Выбранае»

Аляксандр Чакс «Выбраныя вершы»

Хуан Рамон Хіменэс «Выбраная лірыка»

Юлі Таўбін «Выбранае»

Шандар Петэфі «Выбраныя вершы»

Міхай Эмінэску «Выбраная паэзія»

Баляслаў Лесьмян «Выбраныя вершы»

Хаім Нахман Бялік «Выбраная паэзія»
Ўільям Батлер Ейтс «Выбраныя вершы»
Эмілі Дыкінсан «Выбраная лірыка»
Алесь Разанаў «Перавыбранае»
Мацуа Басё «Выбраныя хайку»
Сяргій Жадан «Вершы»
Геарг Тракль «Выбранае»
Рабіндранат Тагор «Гітанджалі: ахвярныя песнаспевы»
Сэсар Вальеха «Выбраныя творы»
Сігб'ёрн Обстфельдэр «Выбраная паэзія»
Нікалоз Бараташвілі «Паэзія»
Томас Стэрнз Эльёт «Выбраная паэзія»
Фрыдрых Шылер «Выбраная паэзія»
Арцюр Рэмбо «Выбранае»

Па пытаннях набыцця кніг
серыі «Паэты планеты» звяртайтесь:
paety.planety@gmail.com
Тэл./факс (17) 221.48.71,
маб. (29) 623.35.65.

Падрыхтаваня ці рыхтуюцца
і ў бліжэйшы час выйдуць
зборнікі выбраных твораў такіх паэтаў, як:

В. Мюлер	М. Гусоўскі
Дж. Леапардзі	С. Косавел
Ф. Пэсоа	Э. Сёдэргран
Ж. дэ Нэрваль	А. Міцкевіч
Ю. Марцінкявічус	Г. Экелёф
Р. Бёрнс	В. Бэлшавіца і інш.

Па пытаннях набыцця кніг
серыі «Паэты планеты» звяртайцеся:
paety.planety@gmail.com
Тэл./факс (17) 221.48.71,
маб. (29) 623.35.65.

Саба, У.

С12 Выбраныя вершы / Умбэрта Саба; пер. з італьянскай
Лявона Баршчэўскага. — Мінск: Выдавец Зміцер Колас,
2018. — 88 с. (Паэты планеты).

ISBN 978-985-23-0020-9.

Умбэрта Саба (1883–1957) – італьянскі паэт, які ўмеў
знайсці ў будзённай пражытнасці звычайнага гарадскога
жыцця крыніцу лірычнага натхнення і першасную моц,
якая адкрываецца толькі ў сапраўдным творчым пошуку.

Адрасуецца шырокаму колу чытачоў.

УДК 821.131.1-1

ББК 84(Ита)-5

Серыя «Паэты планеты»

Літаратурна-мастацкае выданне

Умбэрта Саба

ВЫБРАННЫЯ ВЕРШЫ

Дызайн *Марціна Русеўскага.*

Рэдактар *Зміцер Колас.*

Падпісана ў друк 12.09.2018. Фармат 60×90^{1/32}.

Папера афсетная. Друк лічбавы.

Ул.-выд. арк. 1,89. Ум. друк. арк. 2,75.

Наклад 250 асобнікаў.

Выдавец і паліграфічнае выкананне
індывідуальны прадпрымальнік Зміцер Колас.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі
выдаўца, вытворцы, распаўсюдніка
друкаваных выданняў № 1/291 ад 17.04.2014.

Пр. Незалежнасці, 105-14, 220023, Мінск.